

**Lausuntopyyntö: Valtion väyläverkon investointiohjelma vuosille 2025-2032, luonnos
17.11.2023**

Tekninen lautakunta 14.12.2023 § 120
625/00.04.00/2023

Valmistelija Tekninen johtaja Matti Vesava

Väylävirasto on pyytänyt Oriveden kaupungilta lausuntoa 22.12.2023 mennessä ” Valtion väyläverkon investointiohjelman luonnoksesta vuosille 2025-2032 ”.

Väylävirasto on laatinut osana valtakunnallisen liikennejärjestelmäsuunnitelman (Liikenne 12) toimeenpanoa valtion väyläverkon 8-vuotisen investointiohjelman. Investointiohjelmassa esitetään lähivuosien tärkeimmät liikenneinfranhankkeet. Väylävirasto päivittää investointiohjelman vuosittain ja eduskunta päättää investointiohjelman kehittämishankkeiden toteuttamisesta.

Investointiohjelmaan kuuluu seuraavat kokonaisuudet:

- rataverkko
- maantieverkko
- vesiväyläverkko

Väyläverkon investointiohjelma sisältää kehittämishankkeita, isoja peruskorjaushankkeita ja hankekokonaisuuksia sekä pienempiä parantamishankkeita. Investointiohjelma mahdollistaa mm. elinkeinoelämän kuljetusten kustannustehokkuuden ja ennakoitavuuden parantamisen. Henkilöliikenteen matka-aika lyhenee ja ennakoitavuus, sujuvuus sekä erityisesti turvallisuus paranee.

Väylävirasto pyytää lausuntopyynnössään investointiohjelmasta erityisesti seuraavanlaisia kommentteja:

- 1) onko investointiohjelmassa kokonaisuutena onnistuttu vastaamaan sille asetettuihin tavoitteisiin ja muuttuneeseen toimintaympäristöön.
- 2) ovatko investointiohjelman perustelut vaikutusten kautta tasapuoliset ja selkeät
- 3) miten muuttaisitte investointiohjelmaa
- 4) miten kehittäisitte investointiohjelman laatimisprosessia
- 5) minkä investointiohjelman ulkopuolisten kohteiden suunnittelua tulisi edistää
- 6) miten muuten haluatte kommentoida investointiohjelmaa

Oriveden kaupungin kannalta erittäin huolestuttava asia on, että VT 9 väli Käpykangas-Orivesi on kokonaan poissa investointiohjelmasta vuosille 2025-2032. Siellä on kyllä **jopa ykkösprioriteetilla** VT 9 väli Tampere Alasjärvi-Käpykangas.

Tämän Tampere Alasjärvi-Käpykangas -kohteen selosteosassa mainitaan mm. seuraavaa:

” Valtatie 9 muodostaa yhden Suomen tärkeimmistä itä-länsisuuntaisista pitkämatkaisten kuljetusten käytävistä. Tie on liikenne- ja viestintäministeriön asetuksessa määritelty maanteiden pääväylä. Tampereen ja Oriveden välillä (tässäkin tulee huomata että puhutaan koko välistä !) tie ei vastaa laatutasoltaan nykyliikenteen vaatimuksia ” .

Koko tiejaksolla välillä Tampere Alasjärvi-Orivesi on todettu puutteita liikenteen sujuvuudessa ja turvallisuudessa sekä tien laatutasossa. Ongelmia aiheuttavat etenkin valtatie ruuhkaisuus ja siitä aiheutuva heikko liikenneturvallisuus. Myös tasoliittymät ja yksityistieliittymien suuri määrä heikentävät tien liikennöitävyyttä.

VT 9:n remontin tarkoituksena on turvata valtakunnallisesti keskeisen päätieyhteyden palvelutaso, parantaa tavara- ja henkilöliikenteen sujuvuutta ja toimintavarmuutta sekä matka-aikojen ennustettavuutta. Liikenneturvallisuuden osalta tavoitteena on puolittaa liikennekuolemien määrä ja pienentää 25 prosentilla henkilövahinkoon johtavien onnettomuuksien määrää.

Jos VT 9 välillä Tampere Alasjärvi-Käpykangas toteutetaan siten, että työt mahdollisesti aloitetaan jo vuonna 2024 (tulee aloittaa viimeistään vuonna 2025) niin, jotta koko tieosuudesta Tampere-Orivesi saadaan kaikki edelläkin mainitut kriteerit täyttävä, tulee väli Käpykangas-Orivesi toteuttaa mahdollisimman pian ja ehdottomasti se on saatava valtion väyläverkoston investointiohjelmaan vuosille 2025-2032 ja sen jakson kärkipäähän prioriteettinumerolla 1.

Rataverkkohankkeissa tärkeä hanke on Tampere-Jyväskylä ratahanke, jonka suunnittelu on ollut käynnissä jo pitemmän aikaa. Hankkeen toteuttaminen ei kuitenkaan ole mukana investointiohjelmassa. Myöskään mitään uusia pyörätiehankkeita ei ole Oriveden seudulle merkittynä.

Maantieverkon parantamiseen on rahoja esitetty eri ELY-keskusten alueille investointiohjelmaan siten, että Pirkanmaan ELY-keskus saisi vähän yli 15 miljoonaa euroa.

Vesiväyläverkoston kunnostus- ja korjauskohteet ovat sisämaan osalta lähes kokonaan Kuopion-Mikkelin-Lappeenrannan alueella.

Suurimpina riskeinä investointiohjelman toteutuksen kannalta mainitaan mm. seuraavat seikat:

- Suomen vienti ja kansantalous ja niiden muutokset
- julkisen talouden kehitys ja väylänpidon rahoitustaso
- rakentamisalan heilahdukset ja kustannusten kohoaminen
- hankkeiden toteutusvalmius
- liikennemäärien kehitys ja tarve
- ilmastonmuutos

Toimivalta

Hallintosääntö 29 §

Esittelijä

Tekninen johtaja Matti Vesava

Päätösehdotus

Tekninen lautakunta päättää lausuntonaan lausua seuraavaa valtion väyläverkoston investointiohjelman luonnoksesta vuosille 2025-2032 (vastaukset pyydettyihin kysymyksiin) :

1) kokonaisuus on varsin kattava ja koko Suomen kannalta siinä on otettu huomioon eri ELY-keskusten alueilla olevat korjaus-, kunnostus- ja uusimiskohteet.

2) tasapuolisuudesta voidaan varmaankin olla montaa mieltä ja ainakin Oriveden kaupungin näkemyksen mukaan VT 9 remontti koko välille Tampere Alasjärvi-Orivesi tulisi olla ehdottomasti kokonaisuudessaan mukana lopullisessa investointiohjelmassa. Tämä mm. siitä syystä, että VT 9 ei palvele pelkästään Pirkanmaan liikennettä, vaan on

valtakunnallisestikin monen eri tahon näkemyksenkin mukaan yksi Suomen tärkeimmistä valtateistä, joka ei ole tämän päivän vaatimustason mukainen.

3) Investointiohjelmaan tulee ehdottomasti saada mukaan VT 9 peruskorjaus ja kunnostus myös välille Käpykangas-Orivesi prioriteettiluokkaan nro 1.

4) kuntien ja kaupunkien näkemyksiä tulee enemmän kuulla kun investointiohjelmaa tehdään ja ohjelman päivityksissä vuosittain tulee huomioida mm. muuttuneet olosuhteet eri paikoissa ja tehdä sen tiedon kautta ohjelmaan tarvittavia muutoksia ja lisäyksiä.

5) rapistuva valta- ja kantatieverkko vaatii kiireellistä kohennusta ja siihen tulee jatkossa myös panostaa.

6) kuntien kommentit ja muutos- ja lisäesitykset tulee ottaa huomioon kun varsinainen suunnitelma lyödään lukkoon.

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin.
